

Jaroslav Seifert • Svatební cesta

Jaroslav Seifert

S V A T E B N Í C E S T A

Vyšehrad 2007

Wen der Seifer

*Na tváři lehký žal,
hluboký v srdci smích*

Illustrations © Helena Konstantinová, 2007

ISBN 978-80-7021-862-4

GUILLAUME APOLLINAIRE

Neradi vzpomínáme na věci minulé Zapomeňme
Rozhlížeje se ze dna ulice a oči obraceje vzhůru
Na Vás jsem přece vzpomínal básníku
Jak šel jste před lety kolem a s úsměvem řekl:

Pastýřko Eiffelko

Na podzim mjíjejí město lodi jak zdlouha

plynouce roky

Kam odešla Vaše Múza když Vy jste se rozloučil

s Paříží

Potkal jsem v ulicích tisíc žen a žádná nebyla

tak krásná

Ale hvězda betlémská Étoile se doposud stkví

Učím se psáti básně jak voják učí se troubit

Když v okně kasáren nadýmá tváře do zlatého kovu

A táhlé zvuky mávají křídly letíce ulicemi

Paříž je zrcadlo Evropy Vidím v něm Váš úsměv

Stoupám stoupám po tomto žebříku k hvězdám

V železných větvích růžová baletka hraje na kytaru

Unavený motýl usedá na růže v jejích vlasech

Ale den je příliš malý aby obsáhl celé město
Z okna Trocadéra se vyhoupl měsíc šklebící se
tvář vraha
A je to k smíchu neboť všechny věci jsou na světě
krásné
Objímám kamenná ňadra sfingy v přízemí Louvru
Vzpomínaje na Vaši paní jak pláče nad knihou
veršů
Ale zlatožlutá raketa umírá rychleji než vzplála
Kéž nejsou všechny básně déle krásnější než tato
Nad městem Vašich večerů které jste tolik miloval
Vaši hlavu v bílých obvazech vidím před očima
věčně
A je to k smíchu Opírám se o lafetu starého děla
Tma zavírá přede mnou Průvodce po Paříži
Eolovou harfou je Eiffelka Slyš vítr událostí a krásy
Nadouvá plachty umění ó mrtvý kormidelníku

ŽHAVÉ OVOCE

Básníky milovat
hynoucí faunu Yellowstonského parku
A přece milujeme poezii
poezie
věčný vodopád

Dalekonosná děla střílela na Paříž
Básníci v přilbicích
Proč ale počítat mrtvé z nešťastné lásky?
Sbohem Paříži!

Obeplovali jsme Afriku
a ryby s diamantovými očima
umíraly ve šroubech parolodě
nejvíce bolí
když se vzpomíná

Černošské lyry
a vůně horkého vzduchu
žhavé ovoce lustrů dozrává u nás až k půlnoci
a pan Blaise Cendrars
ztratil ve válce ruku

Posvátní ptáci
na tenkých nohou jako stíny
kolébají osudem světů
Kartagina je mrtva
A vítr hraje na cukrové třtiny
tisíc klarinetů

A zatím na křehkých rovnoběžkách Země
Historie
stoletý břečťan se vine
umírám žízni slečno Muguet
a vy mně nepovíte
jak chutnávalo asi víno v Kartagině

Do hvězdy uhodil blesk
a prší
Hladiny vod
napjaté bubny vířily
Revoluce v Rusku
Dobytí Bastily
a básník Majakovskij mrtev jest

Ale poezie
medový měsíc kape sladké šťávy
do kalichů květin

SVATEBNÍ CESTA

Kdyby nebylo těch pošetilých polibků,
nejezdili bychom na cesty svatební.
Kdyby však nebylo svatebních cest,
k čemu by potom byly Wagons lits?

Nádražních zvonků věčný strach,
ach, Wagons lits, vagóny svatební.
To štěstí manželské je jako křehké sklo,
medový měsíc se naklání.

Má drahá, vidíš v oknech hory Alp,
otevřme okno vůním dokořán,
hle, cukr sněženek, lilií vláčný sních,
za Wagons lits je Wagon restaurant.

Ach, Wagons restaurants, vagóny svatební,
být věčně jejich hostem a pak snít
nad křehkým příborem o štěstí v manželství.
Pozor, sklo! Pozor, neklopit!

A ještě jeden den a ještě jednu noc,
dvě krásné noci a dva krásné dny.
Kde je můj jízdni řád, ta kniha básnická,
ó, jak jsou krásné moje vagóny!

Ó Wagons restaurants a Wagons lits,
ó cesta svatební!

ODJEZD LODI

Nasadil jsem si krásné brýle,
které mne moudrým nečiní.
Jíte rád mandle? Tyto chvíle
jsou hořkou mandlí loučení.

Sbohem, ty lodi, krásná lodi,
vlny jak strmé stráně jsou,
a lodivodi mořem tě vodí
jak pastýř ovečku s rolničkou.

Ztratil jsem knoflíček od svého límce,
nemohu dneska odjetí.
Řekněte laskavě mé krasotince,
ať mi nechodí naproti.

Plakaly dívky, já plakal s nimi,
také jsem šátkem mávat chtěl.
Mávaly šátky zkrvácenými
červenou barvou líčidel.

A cizí země, krásné kraje,
kraječky krásných tanečnic.
Pastýři hrají na šalmaje,
v kostkách se může vyhrát víc.

Nad mořem stojí strážník a váhá,
také se možná loučit chtěl.
Skála se v moři koupala nahá
a on ji tenkrát neviděl.

MARSEILLE

Rybář, nakloněn z lodi, loví až do večera,
ryby jsou podivné krásy, červené, zlaté a cizí,
a chobotnice, jež ve vodě všemi barvami hrají,
tvým očím v oku sítě úplně zmizí.
Běda vám, hvězdy, stříbrné mince, otvírající nebe,
již stoupá pirátská loď, měsíc na obloze,
stoleček v kavárně stojí vedle tebe,
jako když plameňák spí, stoje na jedné noze.
Podle znamení smíchu ta děvčata poznáte,
hladina moře je zrcadlem hvězd a světél.
Černoši v noci jsou černější stokráté
a ty, krásko, před kterou kdekdo už klečel,
oči máš hluboké jak moře u ostrova Ifu,
nevím, zda by se našel někdo pro tento večer,
jenž, stoje u tebe, s tebou by odolal hříchu.
Na rok svého mládí, na hraběte Monte Christa
na břehu moře každý si vzpomínal dozajista,
vždyť oči ryb jsou jako oči tvého koníka z mládí;
byl dřevěný a viděls v nich svůj smích

jak v očích ryb, jež mrtvé v hromadách tady,
plápolá mlhavá hvězdička v oblacích.

Třiatřicet jazzbandů v slavné ulici Belsunce,
jeden po druhém umlká s novou hodinou ranní.

Všecky nevěstky už spí, nevzbud' jich ze sna,
a vedle každé černocho; ruka jeho tmavá
spocívá na jejich prsou vši svou tíhou,
jako když černý pavouk jim srdce obetkává
zlověstnou pavučinou.

PŘÍSTAV

KOTVA

Nakonec ještě krásnou naději,
mrtvá ústřice stoupá ke korábu vzhůru.

KORMIDELNÍK

Procházeti se večer v Marseilli,
na botách ještě bláto Singapuru.

LOĎ

V ráhnoví stožáru mezi lucernami
papoušek s opicí myslili, že jsou doma.

NOC

Voják a dívka v kavárně zůstali sami,
láhev vrhala stín císaře Napoleona.

LODNÍ ŠROUB

Když všichni již odešli tancovat,
z hlubiny vypluly na povrch lekníny.

JEŘÁBY

A groteskní žirafy šly v dlouhých řadách spát
palmami neznámé pevniny.

MOŘE

Když se nám stýská po dálce,
říkáme si:

vlny moře, vlny moře,
svou lásku vyznáváme v růžové obálce,
a líbajíce potom měkké dívčí vlasy,
říkáme si:
vlny vlasů, vlny vlasů.

Dívky se koupaly v moři v neděli dopoledne.
Moře a jejich vlasy v jedinou vlnu splynou,
námořník, rozhlízející se v lodním koši,
začne si zpívat jinou.

Vlny a vlny se vlní a vlní
a na pobřeží zhynou.

DOSLOV

Český básník, spisovatel, novinář a překladatel Jaroslav Seifert se narodil 23. září 1901 v dělnické rodině v Praze na Žižkově, zemřel 10. ledna 1986 v Praze. Studoval na několika pražských gymnáziích, studia ovšem pro mnoho neomluvených hodin nedokončil. První básnická sbírka mu vyšla v roce 1921, kdy rovněž vstoupil do Komunistické strany. Ve dvacátých letech byl považován za hlavního představitele československé umělecké avantgardy. V březnu 1929 jej s dalšími šesti předními komunistickými spisovateli z Komunistické strany kvůli podpisu manifestu proti bolševizaci v novém vedení strany vyloučili. V roce 1949 zanechal žurnalistiku a začal se věnovat výhradně literatuře. V letech 1936, 1955 a 1968 obdržel za svoji poezii významné státní ceny, v roce 1967 byl jmenován národním umělcem. V letech 1968 až 1970 byl oficiálním předsedou Československého svazu spisovatelů a v důsledku toho byl v době tzv. normalizace

nucen stáhnout se do ústraní. V tomto období se stále více orientoval na český disent a jeho díla pravidelně vycházela v samizdatu. Nejvyššího ocenění jeho díla se mu dostalo v roce 1984, kdy obdržel Nobelovu cenu za literaturu.

Dílo Jaroslava Seiferta začíná pod vlivem proletářské poezie (např. *Město v slzách*, *Děti z předměstí*) přes období poetismu (např. *Svatební cesta*, *Poštovní holub*, *Ruce Venušiny*), válečné období (např. *Světlem oděná*, *Kamenný most*) až k tvorbě po r. 1945 (např. *Chlapec a hvězdy*, *Odlévání zvonů*, *Halleyova kometa*). Ze 70. až 80. let uveďme alespoň *Deštník z Piccadilly* a *Všecky krásy světa*.

OBSAH

Guillaume Apollinaire	13
Žhavé ovoce	15
Svatební cesta	18
Odjezd lodi	20
Marseille	22
Přístav	26
Moře	28
Mramorové město	31
Hotel „Côte d’Azur“	33
Park	35
Má Itálie	39
Večerní světla	40
Verše o dvou utopencích	42
Večer v kavárně	44
Výstředník	48
Všecky vůně	50
Zrcadlo čtverec	51
Miss Gada-Nigi	52
Cirkus	56
Král Herodes	57
Zmrzlina poezie	58
Moudrost	59

Žárovka	60
Krása	61
Oči	62
Vějíř	65
Počítadlo	66
Básník	67
Napoleon	68
Útěcha	69
Láska	70
Filozofie	73
Zloděj a hodiny	74
S koketní dámou	75
Koncertní kavárna	76
Lawn-tennis	78
Dým cigarety	79
Horečka	83
Osud	85
Rue de la Paix	86
Hřbitov v Janově	90
Hedvábný kapesník	92
Býti rybářem	93
Doslov	97

Jaroslav Seifert

S V A T E B N Í C E S T A

Edice Harmonie, svazek patnáctý

Ilustrace Helena Konstantinová. Typografie Zdeněk Ziegler. Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o., roku 2007 jako svou 746. publikaci. Vydání osmé, ve Vyšehradu první. AA 0,66. Stran 104. Odpovědná redaktorka Blanka Koutská. Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.
Doporučená cena 158 Kč.

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7021-862-4